

VOL. XXVIII.—LETTO XXVIII.

ENAKOPRAVNOST

EQUALITY

NEODVISEN DNEVNIK ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI

CLEVELAND, OHIO, TUESDAY (TOREK), JANUARY 16, 1945

STEVILKA (NUMBER) 13

VOL. XXVIII.—LETTO XXVIII.

“Naprej, na Berlin!” se glasi klic Rdeče vojske

Poizkus kralja Petra,
da izvrši državni udar

Kralj in klika na dvoru je
skušala “torpedirati” celotni
program vlade dr. Šubašića za
sodelovanje z maršalom Titom

LONDON, 11. januarja (O.N.A.) — Tukajšnji krogi jugoslovanskega osvobodilnega pokreta obtožujejo kralja Petra, da je nameraval izvesti danes pravcati državni udar. Omenjeni krogi naglašajo, da se je njegov načrt le radi tega izjavil, ker tajnost ni bila uspešno varovana.

Dejstvo je, da je kraljeva o-

nje vezi, ki danes še obstojajo med vladarjem in narodi Jugoslavije . . . ”

Ker kralj svoje izjave še ni objavil, je položaj trenutno še nespremenjen, toda kraljeva priznana namera, da torpedira sporazum, je napravila že veliko škode.

Govorice zatrjujejo, da je mnogo vplivala na kralja tudi grška princesa Aspazija, mati njegove žene.

Prošli petek je bilo objavljeno, da je kralj Peter podal nameravano izjavo, v kateri odklanja regentstvo v predloženi obliki in zahteva, da zakonodajna oblast ne sme ostati v rokah osvobodilnega pokreta.

Jugoslovanska vlada je bila sklicana na nujno zasedanje, medtem, ko je angleški radio izjavil, da je kralj ravnal na svojo lastno pest, ne da bi se bil posvetoval z angleško vladom, in da je imel kratki sestanek z zunanjim ministrom Edenom šele potem, ko je bila njegova izjava že v javnosti.

Več zločinstva

Policistska statistika izkazuje, da je zločinstvo v Clevelandu v minulem letu narastlo za 38 odstotkov. Ropi so narastli za 5 odstotkov, avtomobilskih tativne za 43 odstotkov, vložni za 29 odstotkov, tativne za 2 odstotka, za 15 procentov manj pa je bilo cestnih napadov, v katerih so bile iztrgane žepne torbice.

ZENSKI KLUB SLOVENSKEGA DOMA

Vabi se članice Ženskega kluba Slovenskega doma na Holmes Ave. na važno sejo, ki se vrši jutri, ob 7:30 uri zvčer. Seja je važna.

Domovina je dala Etbinu Kristanu visoko priznanje

Pred nekaj dnevi je predsednik SANSA Etbin Kristan prejel od ministra Save Kosanovića obvestilo, da mu je Narodni odbor osvoboditve Jugoslavije za njegovo pozitivno in rodoljubno delo pri Slovenskem ameriškem narodnem svetu podelil red narodnega edinstva. Kabel se glasi:

“Red narodnega edinstva, s katerim vas je odlikoval narodni odbor Jugoslavije, je izraz spoštovanja vseh jugoslovenskih narodov do vašega lepega, pozrtvovalnega, demokratičnega in rodoljubnjega dela. Sprejmite, prosim, moje prijateljske čestitke.”

Sava Kosanović

Tem čestitkom se pridružujejo vsi njegovi sodelavci in člani SANSA in mu želimo, da bi njegovo patriotično in težavno delo v poštev, da prihaja od onih, za katere nobeno priznanje in nobena počastitev ne bi bila prevelika. Meni, da bi njegovo lastno delovanje bilo brez pomena,

Amerikanci vrgli nemške čete iz mesta Houffalize

Tretja armada zavzela tri mesta v Nemčiji; ofenziva proti St. Vithu

PARIZ, 16. jan.—Prva ameriška armada je včeraj zavzela nemško trdnjavsko mesto Houffalize v Belgiji, in Nemci, ki so bili v nevarnosti obkolite, se z veliko naglico nahajajo na polnem umiku, medtem ko so druge ameriške divizije odporemočno ofenzivo proti mestu St. Vith.

Tretja armada gen. Pattona je ob istem času udarila proti Houffalizu od juga, medtem ko je na vzhodnem koncu svoje linije zavzela tri mesta v Nemčiji.

Druga oklopna edinica je udarila več kot miljo daleč po glavnih cesti do obronkov Houffalize, in eno poročilo s fronte pravi, da se ameriške čete borijo manj kot eno miljo od središča omenjenega trdnjavskoga mesta, ki leži na skrajno vzhodnem koncu hitro se kreče nemške zagozde v Belgiji.

SEJA PROGRESIVNIH SLOVENK

Članice krožka št. 2 Progresivnih Slovenk se opozarja, da se redna seja vrši v sredo, dne 17. januarja, v dvorani št. 1 v Slovenskem narodnem domu, St. Clair Ave. Prosí se točnosti ob 7:30 uri, ker ob 8:30 bo nastopila govorica Florence Daley, ki bo govorila o “Emergency Day Care.” Vabi se tudi prijateljice Progresivnih Slovenk, da pridejo ob 8:30 uri in slišijo izvrstno govorico, ki bo podala nekaj zelo koristnih nasvetov.

FARMSKI ODBOR SNPJ

Vse društvene zastopnike farmskega odbora SNPJ se prosi, da se nocjo, ob 7:30 uri udeležijo važne seje v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave.

VOLITEV ODBORNIC

Radi maloštevilne udeleženje članic na letni seji društva Waterloo Grove št. 110 W. C. se je volitve odbora odložilo za ta mesec. Jutri 17. januarja, ob 7:30 uri zvečer se vrši seja, na katero se vabi vse članice. Volito se bo odbor in ukrepalo o drugih važnih zadevah.

Ameriška letala udarila Hong Kong

PEARL HARBOR, 15. januarja.—Matična zračna sila tretjega ameriškega brodovja, ki mu poveljuje admiral William F. Halsey, je bombardirala tri japonske baze na kitajski celini. Bombardirane baze so Hong Kong, Swatow in Amoy.

Poleg tega je ameriška zračna sila vpravljala tudi nov napad na Formosi.

Napad na japonske baze na Kitajskem, ki je prva operacija na kitajski celini, je bil vpravljena v nedeljo.

Kratke vesti

ARGENTINA NASTOPILA PROTI NEMŠKIM FIRMAM

BUENOS AIRES, 14. januarja.—Argentinska vlada je naznanila poostreitev kontrole nad štirimi nemškimi firmami, ki niso mogle dati zadovoljivega pojasnila, kako so med leti 1937 in 1944 potrošile vsoto 2,480,000 pesos (okoli \$600,000).

OGENJ UNIČIL VELIKO TEKSTILNO TOVARNO

PHILADELPHIA, 14. januarja.—Tu je ogenj, cigar izvor ni dognan, uničil veliko tekstilno tovarno in mnogo vojnega materiala. Škoda znaša okrog milijon dolarjev.

NOVO ZAVEZNISKO IZKRANJE V BURMI

KANDY, Ceylon, 14. januarja.—Zavezniške sile so vpravljile novo izkranje v Burmi v ozadju umikajočih se japonskih čet pod Akyabom, ter s pomočjo kritja z morja in iz zraka ustanovile nova mostišča navzdrži močni opoziciji. Izkranje je bilo napravljeno 32 milijonov od mesta Akyab, ki je bilo zavzeto 3. januarja v veliki amfibiski operaciji brez oddaje enega samega strela.

CIGARETNA RACIJA PRIDE V 2 TEDNIH

CHICAGO, 16. jan.—Narodna zveza tobačnih trgovcev je danes naznana, da bo imela v teku dveh tednov pripravljenih milijon racijskih kart za razdelitev med trgovci cigaret na drobno, da jih razpečajo med svojimi odjemalcimi. Racijski sistem bo prostovoljen, oziroma poslužili se ga bodo lahko tisti trgovci, ki bodo to želeli.

VESELA DOGODKA

Dobro poznana Josephine Tekavec, 1256 Norwood Rd., sta dne 11. januarja praznovala 41-letnico srečnega zakonskega življenja. Dne 9. januarja so se pa vile rojenice zglasile pri družini njiju hčere Mr. in Mrs. John Stibl in pistile v spomin krepkega sinčka Kennedyja, ki je tehtal devet funton. Tako sta Mr. in Mrs. Tekavec četrtek postala starci oče in starci.

K obema dogodoma izrekamo naše čestitke in jubilantoma želimo vse najboljše, da bi zdravja in vesela dočakala zlato proročiščo!

“Dragi gošpod Kosanović!

“Pred vsem se Vam moram zahvaliti, ker ste bili tako ljubezni in ste mi poslali kabel, obenem pa se Vam zahvaljujem za prijateljske čestitke, prav dobro vedo, da so res iskrene. Toda obenem moram zopet apelirati na Vašo dobroto, ker sam nimam prilike, da bi se direktno zahvalil Narodnemu odboru Jugoslavije. Težko mi je, ker vem, da niste minister le po imenu,

če bi ne bilo vseh tistih, ki so ampak da jemljete svoj položaj resno in imate vsled tega posla čez glavo. Vendar Vas prosim, da sporocite Narodnemu odboru mojo zahvalo.

“Jaz nisem nikdar hrepel po kakršnem kolik odlikovanju in od nobene prejšnje jugoslovenske vlade ne bi bil sprejet reda, ne medalje. Verjamem pa, da predstavlja Narodni odbor res jugoslovenski narod in če je ta sklenila, da mi izreče priznanje za moje skromno delo, se moram pokloniti in reči: Iskrena vam hvala, dragi bratje!

“Ko sem prečital Vaše sporočilo, sem bil globoko ginen, ker sem se moral spomniti, da odlikujejo mene, skromnega delav-

Gov. Lausche urgira rezervo \$46,000,000 za povojsko dobo

COLUMBUS, O., 15. januarja.—Gov. Frank J. Lausche je v svojem prvem govoru pred državnim zakonodajno nocoju nujno priporočal, da se od prestonika, znašajočega 90 milijonov dolarjev, ki se nahaja v državni blagajni, položi na stran 48 milijonov kot rezervo, ki bo na razpolago za nujne potrebe, ki jih bo imela država, kadar se konča vojna.

Gov. Lausche je priporočal, da se nadaljnji 18 milijonov dolarjev položi na stran za nakup zemlje, ki je izgubila svojo plodovitost, za pogozdovanje, gradnjo jezov proti poplavam za konservacijo zemlje, za ustavitev državnih parkov in za zaščito proti odnašanju zemlje.

Nadaljnih 28 milijonov je govor na priporočil, da se porabi za program gradnje dobrodelenega departmента, medtem ko naj bi se povečane dajatve za občine, javne šole in starostno penzijsko črpalo iz tekočih dohodkov.

Lee Howley imenovan

Zupan Thomas A. Burke je imenovan mestnega pravnega ravnatelja, kateri urad je dobil 34-letni Lee C. Howley, član šolskega odbora in pomožni zvezni distriktni pravnik, ki je bil svoj čas v odvetniški firmi Ray T. Millerja, predsednika demokratskega eksekutivnega odbora. Howley je najmlajši mestni pravni ravnatelj v zgodovini Cleveland.

VESELJA DOGODKA

Dobro poznana Josephine Tekavec, 1256 Norwood Rd., sta dne 11. januarja praznovala 41-letnico srečnega zakonskega življenja. Dne 9. januarja so se pa vile rojenice zglasile pri družini njiju hčere Mr. in Mrs. John Stibl in pistile v spomin krepkega sinčka Kennedyja, ki je tehtal devet funton. Tako sta Mr. in Mrs. Tekavec četrtek postala starci oče in starci.

K obema dogodoma izrekamo naše čestitke in jubilantoma želimo vse najboljše, da bi zdravja in vesela dočakala zlato proročiščo!

“Rdeča vojska je na pohodu proti Berlinu . . . Ustavili se ne bomo, dokler ne bomo v Berlinu.”

300,000 Poljakov v boju z Rdečo vojsko

Korespondent “United Press” agencije Henry Shapiro, ki se je baš vrnil iz Lublina in izpred Varšave, poroča iz Moskve, da se rama ob rami z Rdečo vojsko bori poljska armada, broječa 300,000 mož, ki drži Konevo desno krilo.

Poljski komaj čakajo povelja, da se vržejo preko Visle, poroča Shapiro in da dovršijo osvobojenje Varšave.

Nadaljnje mestne novice boste našli na 2. strani današnje izdaje.

RUSI SO ODPRLI OFENZIVO OD BALTIKA DO JUGOSLAVIJE; NAD 3 MILIJONE MOŽ V BOJU

Rdeča vojska zavzela trdnjavsko mesto Kielce na Poljskem; stoji samo 16 milj od Krakova

BULETIN

LONDON, torek, 16. jan.—Ruske sile so včeraj v svojem mogočnem navalu preko zdobljene nemške linije med Varšavo in Krakovom zavzeli trdnjavsko mesto Kielce, in stoje v ofenzivi, ki jih je ponesla 16 milj naprej, danes samo 21 milj od Krakova in samo 50 milj od bogatih nemških industrijskih okrožij v Šleziji.

Berlin je tudi uradno naznani, da so Rusi odprli masne nove ofenzive na obeh straneh Varšave, z očividnim namenom, da obklopijo poljsko prestolico in da udarijo za hrbotom nemške armade v Vzhodni Prusiji naravnost proti Gdansku na baltiški obali.

LONDON, 15. jan.—Na skoro nepretrgani fronti, ki se razteza od Litvanije do Jugoslavije, se je danes bila ena največjih borb v zgodovini te ali katerekoli druge vojne. V borbi, ki jo je mogče ločiti na najmanj devet posameznih bitk, je preko tri milijone Rusov in Nemcev.

V ruski javnosti je ofenziva, katera se je začela pred štirimi dnevi, že dobila ime “pohoda na Berlin”, medtem ko nacisti vojaški predstavniki svaričijo, da se je Rusija očividno pripravila za odločilni udar, s katerim namesto zdrobiti nemško moč in končati vojno.

Illa Ehrenburg dal geslo kampanje

Medtem ko so Rusi v Budimpešti iztrgali Nemcem nadaljnih 200 mestnih blokov, pravijo poročila iz Moskve, da se ofenziva maršala Koneva na Poljskem razvija s tako osupljivo naglico, da je nemogoče povedati, da li je končni cilj sovjetskega maršala Nemčija sama, zavzetje Krakova, poplavitek jeklenega okrožja v Katowici ali obkoljenje Varšave.

Moskovski radio neprstano objavlja vesti o novih uspehih prodriajoče Rdeče vojske na vseh sektorjih velikanske, fronte. Geslo velike ruske zimske kampanje je podal sovjetski časnik Illa Ehrenburg, ki je v “Pravdi”, organu ruske komunistične stranke objavil članek, v katerem je zapisal: “Pravite, da imate stavke. Veste kaj, če mi dovolite, da ostanem doma, bom plačal vladu \$50 na mesec, samo če mi bodo

UREDNIŠKA STRAN "ENAKOPRAVNOST"

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING AND PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE — HENDERSON 5311-12

Issued Every Day Except Sundays and Holidays

SUBSCRIPTION RATES (CENE NAROCNIN)

By Carrier in Cleveland and by Mail Out of Town:

(Po raznemu v Clevelandu in po pošti izven mesta):
For One Year — (Za celo leto) \$6.50
For Half Year — (Za pol leta) 3.50
For 3 Months — (Za 3 mesece) 2.00

By Mail in Cleveland, Canada and Mexico:

(Po pošti v Clevelandu, Kanadi in Mehiki):
For One Year — (Za celo leto) \$7.50
For Half Year — (Za pol leta) 4.00
For 3 Months — (Za 3 mesece) 2.25

For Europe, South America and Other Foreign Countries:

(Na Evropo, Južno Ameriko in druge inozemske države):
For One Year — (Za celo leto) \$8.00
For Half Year — (Za pol leta) 4.50

Entered as Second Class Matter April 26th, 1948 at the Post Office at Cleveland,
Ohio, under the Act of Congress of March 3rd, 1879.

104

Harold Laski:

K ZADEVI DR. JUANA NEGRINA

Med najbolj klaverne stvari je treba prištevati ne-sporazumevanja med narodi, ki izvirajo iz nezaupanja do demokracije same. En takih dejanj je prepovedi angleške vlade, ki je preprečila dr. Juanu Negrinu, zadnjemu predsedniku republikanske španske vlade, nagovor preko radia, našlovljen protifašističnemu shodu v New Yorku. To je eno tistih zabitih, ozkosrčnih dejanj, katera je sicer mogoče razložiti, ki pa so in ostanejo nedopustljiva. Lahko je reči, da Anglija ne more dovoliti vsakomur, da govorí preko radia v New York, toda jasno je obenem, da dr. Juan Negrin ni "kdorkoli" . . .

Dr. Juan Negrin je eden najbolj odličnih Špancev, kar jih živi. Hrabro se je boril proti diktatorju Francou, katerega nista podpirala, kot nam je zdaj postalo jasno, le Hitler in Mussolini, temveč tudi Chamberlain in—da tega ne pozabimo—Anthony Eden. Slično je bil podprt tudi od francoske vlade in—v hudem protislovju s tradicijo Zedinjenih držav—od predsednika Roosevelta samega.

Danes pa je vsakomur jasno, da je bila zmaga generala Franca, obenem z italijansko invazijo Abesinije, overtura tragične drame, ki je zanetila sedanji velikanski obče-svetovni in splošni požar.

Dr. Juan Negrin je živel vsa ta zadnja leta v izgnanstvu v Londonu. Življenje mu je bilo včasih zelo težko. Kljub temu je molčal, čeravno mu je moralno biti težko. Mesto preko radia, je moral poslati svoj nagovor brzjavno. Njegova poslanica je polna modrosti in veličine. Ničesar ni prosil, ničesar zahteval. Povedal je le, da demokracija Španije nadaljuje svojo borbo v cilju, da podre pojastno Francovo tiranijo.

Kaj je v tem takega, da bi se bilo treba batiti? Seveda, Franco ne bi bil navdušen. Churchill pa je izjavil, da je Franco velikodušen napram Zedinjenim narodom. Priponititi je treba, da je bil precej bolj veikodušen napram silam osišča kot napram kateremu koli med Zedinjenimi narodi.

Celo Sir Samuel Hoare je dejal, da so bila leta, katera je prebil kot ambasador v Španiji, nekakšna mora, čas, v katerem se je vedno čutil obdanega od nemških špijonov. Brez nadaljnje je jasno, da ona dobra volja, katero je pokazal Franco napram Churchillu, ni izvirala iz njegove naklonjenosti zavezniškom, temveč edino le iz srtahu, kaj bo z njim in njegovim režimom, ako se zaplete v vojno. Njegova takozvana neutralnost je bila le manjše zlo.

Iz teh razlogov sem prepričan, da je bilo dr. Negrinu prepovedano govoriti na radiu prvič radi tega, ker je Churchill odločen ohraniti Evropo tako kot 'je, "tradicionalno," kot jo sam tako rad imenuje, in drugič, ker je Vatikanu mnogo na tem, da se to njegovo oporišče—eno začnjih, ki so še preostala v modernem svetu—ne razbije v teku sedanjih dogodkov.

Toda, treba je razumeti, da je španski republikaničem resničen in nedeljiv del evropskega odpornega gibanja—omega gibanja ki se je kot francoski ali belgijski "maquis," kot grški EAM-pokret, ali kot narodne sile marsala Tita v Jugoslaviji borilo s toliko hrabrosti in požrtvovanja na strani zavezniških.

Vse te sile so se borile proti fašizmu v vseh njegovih zunanjih oblikah in tudi zato, da se ga izkorenini popolnoma. Trdno so odločene doseči ta cilj. Vsem tem pokretom odpora je postal jasno, da bodo dosegli svoj cilj, le, ako spremene temelje socialnega ustroja svojih dežel in enkrat za vselej napravijo konec razmeram tistih posebnih privilegijev, ki so s toliko težo pritiskala na življenje ljudskih mas v vseh teh deželah.

To pa je ono, česar Churchill ne more trpeti, kar je v njegovih očeh tako zlobno in hudobno. Churchill je demokracija odvratna kadar ima zavihane rokave. Zanj je demokracija le takrat sprejemljiva, kadar je vi-

Nekoliko besed

Sliko iz prijaznosti posodil "Cleveland Press"

John Bostjancich in njegova žena, ki sta se nahajala v nemškem koncentracijskem taborišču v Franciji, iz katerega sta bila osvobojena, ko so bili Nemci izgnani iz omenjene dežele. Mr. Bostjancich je bil rojen v Ameriki, starši so ga kot otroka odvedli v domovino in je bival v Belgradu, ko so se Nemci navalili na Jugoslavijo, kakor je bilo nedavno že poročano v našem listu.

Mr. Bostjancich sedaj dela pri Marquette Metal Products Co., njegova sopoga, ki je izučena bolničarka pa je uposlena v Glenville bolnišnici.

Članek, ki ga priobčamo danes, je Mr. Bostjancich napisal za Enakopravnost.

V teku mojega dolgoletnega prebivanja v Jugoslaviji, sem prišel do končnega prepričanja, da je mnogo boljše hoditi ravno pot, kot pa hoditi po ovinkih in se nahajati vedno na enem teristem mestu. Seveda postopek mnoge težave, ki so v ozki zvezzi s tem "hojenjem po ravni poti", posebno če človek ima opraviti s sorte ljudi, ki imajo vse možnosti, da trdim bučam ne dajo prekoraci meje večnega kroga. To dejstvo, pa še neka druga po vrhu, ne smejo človeka spraviti v obup—posebno ne, če človek ima neke moralne principe in jih tudi smatra za svetinjo, katera pod nobenimi pogoji ne sme biti onesnažena.

Kar sem namreč nameraval povediti, je v najožji zvezi z jugoslovanskimi političnimi dogodki — s temi dogodki, ki so ustvarili toliko krvic in toliko grenkih izkušenj. Refleksi teh dogodkov so padli tudi med naše ljudi tu — v Ameriki. To je bila moja prva ugotovitev, ko sem brskal po našem tukajnjem tisku, od katerega sem bil precej let popolnoma odvoden. V tem tisku sem srečal stare znance, tiste znance tudi, za katere sem bil trdno prepričan, da so že davno mrtvi in pozabljeni. Tu in tam sem vzkliknil v globokem začudenju: "Poglej, ta je pa tudi tu . . ."

Prevč bi bilo imenovati vsega posebno in to mi za sedaj ni tudi namen. Teh nekoliko besed je posvečeno tistim sorojakom tu, ki žele boljšo usodo jugoslovanskim narodom in se ukvarjajo z vprašanjem, če bodo ti narodi sploh nekaj doživeli, da si ustvarijo pravični demokratični dom. Posebno sedaj, ko so na najboljši poti in imajo

edino priložnost, da pridejo ven iz večnega kroga, ki jeomejeval vsak politični, kulturni in socialni napredek. V bodočnosti bom skušal pokazati to krivevo pot jugoslovanskih narodov in težke pogoje, pod katerimi se je hidilo iskati demokracijo v tistem času, ko so poklicni političarji z vsemi možčimi in vsak na svoj način gasili luči, ki so tu pa tam zablestele. Danes jugoslovanski narodi verjamemo, da so pri kraju tako iskanja in da so cilju tako blizu kot še nikdar niso bili. Toda demokracija ima to čudovito vsebino, da človek, ki si jo je z lastno krvjo priboril, večkrat ni sam ne ve, kako jo je zopet izgubil. Nenkrat se znajde brez nje in ugotovi to dejstvo, ko je dostikrat že prepozna. To je, kar je sedaj v nevarnosti in za kar se prav za prav gre. Jugoslovanski na rodni demokracije niso nikdar poznavali. Rayno iz že gorri omenjenega razloga, ker so jih poklicni političarji vodili o koli večnega kroga.

Dejstvo je, da je v tem vojnom času nastala ena nova sorta poklicnih političarjev, ki so v svetu splošno poznani pod imenom "Emigrantska vlada ta pa ta".

In deželah pa, katere zastopajo, imenujejo jih bolj na kratko "Londonci". In tu je gordijski vozel evropskega vprašanja, vpoštovavo — seveda — tudi jugoslovanskega. Treba poštano priznati, da so te emigrantske vlade vložile nekaj napora, da bi obdržale tako imenovani "kontakt z narodom". Tu pa tam bilo je nekaj "spodbujajočih pozdravov" in "radijskih navodil za uspešno osvobodilno borbo" pa kaj, ko se po gozdovih in planinah niso dali inštalirati radijski aparati! Toda poklicni političarji so v dosti večjemu obsegu bili zaposleni s pridnim trkanjem na tuja vrata, kar je imelo za posledico, da so popolnoma pozabili, kje so vrata njihovega lastnega doma. Tako je nastalo popolno odepeljene, nastala sta, kakor si je nekdo alegorično zapisil "dva bregova". Tisti, ki ga je ustvarila emigrantska vlada z vsemi pomožnimi sredstvi, posebno pa s parolami o "komunistični nevarnosti", "Tutuševi poti v diktaturo" i. t. d.

V predvojni Jugoslaviji se je to vleklo skozi leta in leta in značilno je, da se je zopet prisrela na dan v času, ko treba pripraviti krovce in se odpraviti nazaj v "osvobojeno domovino": na staro delo, v star urad. Kot da se v teku teh zadnjih let ni prav nič spremeno, in kot da je vojna čisto naravna reč, ki sicer ima nekoga vpliva na novo formiranje političnih sil, ampak na neko spremembu družabnih odnosov pa ne!

Nekdo, ki je bil vedno prisoten tam, kjer je bilo potrebno braniti pravico do življenja in samostojnosti naroda s puško v roki, je dejal: "Odavde London se pričinja strahovito daleko. Devet visokih planina i devet širokih mora deli nas od naše emigrantske vlade."

Poklicni političarji bodo dolgo, zelo dolgo romali nazaj, kajti cesta, ki je peljala v London, sokega rodu, vzgojena v pravih krogih in primernega obnašanja.

Dr. Juan Negrin, mož velike hrabrosti, mogočnega intelekta in neomahljive značajnosti in poštenosti, ima to nesrečo, da je tujec, da je izgnan in predvsem, da je levica. To je kombinacija, katero angleški Foreign Office—kot vemo—le redko pregleda in odpusti. To je kombinacija, katero je Churchillu težko občudovati. Churchill ljubi levico le takrat, kadar se bori ob njegovem strani in pod njegovim vrhovnim poveljstvom.

je bila sicer zelo kratka, za nazaj pa se je tako strašarsko podaljšala, da je zelo malo izgleda, da bodo vsi zmožni priti tja, odkoder so prišli. Množi bodo že sam poskus opustili kot brezupen in ostali tam, kjer so: v samoti in brezpostembnosti starih političnih konceptov. Kot stara marela, pozabljeni nekje v katu prazne kavarne, v kateri se je nekdaj sejstajala pisana družba, pa se je razšla sam Bog ve kam . . .

Ivan Bostjancich.

Janko N. Rogelj,
glavni predsednik ABZ:

Za takojšnjo pomoč

Letos sem spet dobil iz glavnega urada Ameriške bratske zveze denarno nakaznico za vstop \$60, katero je poslal glavnemu tajniku, brat Anton Zbašnik. Denarni prispevek je namenjen za revče v domovini. Izročil sem poslano vsoto lokalnemu odboru št. 2, JPO, SS v Clevelandu, s pripombo, da se denar porabi za takojšnjo pomoč našim nesrečenim v domovini.

Vsoto 60 dolarjev so prispevali slednji: Anton Zbašnik, \$15; Louis Champa, \$10; Frank Tomisch, \$8; Barbara Matesha, \$6; Katherine Peshel, \$6; Elizabeth Sever, \$6; Anje Grahek, \$6, in Anne Perovsek, \$3. Hvala vsem imenu trpečega naroda v domovini!

Enake prispevke so v glavnem uradu vsako leto potrošili za medsebojna božična darila. A sedaj, ko so ne normalni časi, naklonili so ti dolarje za revče v domovini.

Ponemanjna vredna ideja!

Kot predsednik ABZ sem prejel denarne prispevke od slednjih: Na konvenciji mi je izročil delegat Joseph Matičič \$3, davorovala sta Andy Poje \$1 in Joe Meden \$2, oba iz Lloydella, Pa.; Frank Rich iz Clevelandu je davoroval \$25; Andrew Sprogar iz New Jersey, \$10; Mary Baudet od društva Jutranja zvezda, št. 136 ABZ, Krayn, Pa., vsoto \$45; Jos. Lauriha, Chloride, Ariz., \$10; Jos. Turk iz Cummiegh, Pa., mi je poslal za društvo Delavec, št. 44 SNPJ vsoto \$50; John Kershishnik iz Burley, Idaho, mi je poslal enkrat \$10, vdrugri pa \$5; John Selak iz Los Angelesa, Calif., je daroval \$40; sestra Mary Kershishnik iz Rock Springsa, Wyo., je poslala \$15, in sestra Mary Taucher pa \$5; Matija Hribar iz Lloydella, Pa., mi je poslal \$2.

Kot predsednik ABZ sem prejel vsoto \$4,095.02 za pomočni odbor ter isto vsoto izročil lokalnemu odboru št. 2, JPO, SS v Clevelandu.

Glavni odbor Ameriške bratske zveze je sklenil, da se JPO, SS spoji ali združi z pomočnim odborom ZOJSA v New Yorku ter da se nabrali denar porabi za takojšnjo pomoč naših trpečih bratov in sester v domovini.

To se lahko storiti, ker nam to pravila slovenske sekcije Jugoslovanskega pomočnega odbora dovoljujejo, in to se tudi lahko veste, na kateri strani stoji Adamič, da, naš Louis Adamič, ki je prekrižal načrt "Foticev," "Snojev," domobranec, kvizilgov, in morebiti tudi potuhnjeneh "slovenskih fašistov" v Ameriki.

To tudi danes že ve pretežna večina slovenskega naroda v Ameriki.

Zora vstaja, dan se dela!
Posneto iz Nove Dobe, glasila Ameriške bratske zveze.

cev, izdalcev in kvizilgov v krvaveči domovini. Zadnji so rabil Hitlerjeve besede iz Berlina: Uničiti komunizem.

Ameriška bratska zveza je bila prva skupina in podpora organizacij med Slovenci v Ameriki, ki se je potom glavnega odbora izrazila in neustrašena postavila na stran pravice in resnice, na stran svetlobe in luči, na stran revnega in malega človeka v Sloveniji — na stran Osvobodilne fronte in partizanskih oddelkov, in to je storila prav lahko naša organizacija, ker je vedno trdno stala na strani vojskujoče se Amerike in zaveznikov.

Pomočna akcija Jugoslovanski pomočni odbor, slovenska sekcija, naj se pridruži in spoji s pomočnim odborom ZOJSA v New Yorku. Ne bojte se baviti, da se bo pomoč rabilo v politične namene, kar vam nagnajo tisti, ki so bili cokljia pri Slovenskem ameriškem narodnem svetu.

Cas je prišel, da se pogledamo iz oči v oči. Čemu bi še prikrivali, ko so stvari iz domovine že tako jasne, da nekdanji minister Jugoslavije, g. Snoj, priznava svoje hudočne namere in zglašajo tisti, ki so bili cokljia pri Slovenskem ameriškem narodnem svetu.

In zakaj se nekateri takoj bojnijo takojšne pomoči? Bojijo se, da bi tisti, ki so se skoraj štirje leta borili, prvi ne dobili potrebnih pomoči.

Vse, kar sem vam pisal kot direktor publicite pri JPO, SS, sem vam pisal z enim in čistim namenom, da pomagamo našim ljudem v Sloveniji, in na tem stališču še danes stojim in ne zanjam nobene besede.

Vsak zavijanje in podtkanje, kaj sem jaz pisal, je v pomoč vsakdanjam spletkom, govorila Fotič v Ameriki in v pomoč skrahiram domobranec in kvizilgov v Hitlerjevi službi.

Slovenski ameriški narodni svet

3935 W. 26th Street, Chicago 23, Ill.

Na zadnji (prvi) konvenciji SANS, ki se je vršila 2. in 3. sept. 1944 v Clevelandu, so bili izvoljeni sledeni uradniki, gl. odborniki in člani širšega odbora:

ČASTNI CLANI:

Castni predsednik: LOUIS ADAMIC, Milford, N. J.

Castna podpredsednica: MARIE PRISLAND, 1034 Dillingham Avenue, Sheboygan, Wis.

Castni član: DR. F. J. Kern, 6233 St. Clair Ave., Cleveland 3, Ohio.

CLANI EKSEKUTIVE:

Predsednik: ETBIN KRISTAN, 23 Beechtree St., Grand Haven, Mich.

1. podpredsednik: JANKO N. ROGELJ, 6208 Schade Ave., Cleveland 3, O.

2. podpredsednik: FRED A. VIDER, 2657 So. Lawndale Ave., Chicago 23, Illinois.

Tajnik: MIRKO G. KUHEL, 3935 W. 26th St., Chicago 23, Ill.

Blagajnik: VINCENT CAINKAR, 2657 So. Lawndale Ave., Chicago 23, Ill.

Zapisnikar: JACOB ZUPAN, 1400 So. Lombard Ave., Berwyn, Ill.

Clani:

LEO JURJOVEC, 1840 W. 22nd Pl., Chicago 8, Ill.

ANTON KRAPENC, 1636 W. 21st Pl., Chicago 8, Ill.

LEOPOLD KUSHLAN, 6409 St. Clair Ave., Cleveland 3, Ohio.

ALBINA NOVAK, 6117 St. Clair Ave., Cleveland 3, Ohio.

FRANK ZAITZ, 2301 So. Lawndale Ave., Chicago 23, Ill.

NADZORNI ODBOR:

LOUIS ZELEZNICKAR, predsednik, 351 N. Chicago St., Joliet, Ill.

JOSIE ZAKRAJSEK, 7603 Cornelius Ave., Cleveland 3, Ohio.

JOSEPH ZAVERTNIK, 309 Tenafly Rd., Englewood, N. J.

SIRSI ODBOR:

ANTON DEBEVC, 1930 So. 15th St., Sheboygan, Wis.

JOSEPH F. DURN, 15605 Waterloo Rd., Cleveland 10, Ohio.

JOSEPHINE ERJAVEC, 527 No. Chicago St., Joliet, Ill.

THERESA GERZEL, 334 Erie Ave., W. Alliquipia, Pa.

ANTON HORZEN, Route No. 4, Princeton, Ill.

ANTHONY JERSIN, 4676 Washington St., Denver, Colo.

REV. MATE KEBE, 223-57th St., Pittsburgh 1, Pa.

FRANK KLUNE, 604-3rd St., N. W., Chisholm, Minn.

HELENA KUSAR, 1936 So. Kenilworth Ave., Berwyn, Ill.

KATHERINE KRAINZ, 17838 Hawthorne Ave., Detroit 3, Mich.

JOHN KVARTICH, 411 Station St., Bridgeville, Pa.

JOHN POLLACK, 24465 Lakeland Blvd., Noble, Ohio.

LUDVÍK MUTZ, 364 Menahan St., Brooklyn, N. Y.

ANTOINETTE SIMCHIĆ, 1091 Addison Rd., Cleveland 3, Ohio.

THERESA SPECK, 4656 Ross Ave., St. Louis 16, Mo.

VALENTINE STROJ, 1040 N. Holmes Ave., Indianapolis, Ind.

JOHN M. STONICH, 1634 Cedar St., Pueblo, Colo.

ANDREW VIDRICH, 706 Forest Ave., Johnstown, Pa.

ANTON ZBASNIK, A. F. U. Bldg., Ely, Minn.

JOSEPH ZORC, 1045 Wadsworth Ave., No. Chicago, Ill.

LEPI STRIČEK

BEL-AMI

Francoski spisal — GUÝ DE MAUPASSANT

Prevel — OTON ŽUPANČIČ

(Nadaljevanje)

Sama sta bila, mladi mož in lada žena, poleg njega, ki ga ni bito več. Gledala sta ga zanljena, brez besed.

Georges, ki ga je vznemirjal tak pri tem mrtvecu, ga je ne restano opazoval. Ta koščeni praz, ki je bil videti ob plapajoči luči še bolj vdrt, mu je namil in vlekel nase duh in oči, da jih ni mogel odtegniti od njega. To je njegov prijatelj, Charles Forestier, ki je še včeraj z njim govoril! Kako čudo in grozno, to popolno uničevanje živega bitja! O, sedaj se spominjal besed Norberta

de Varenne, ki ga je preganjal strah pred smrtno. — "Nikdar se ne vrne nobeno bitje." Rodilo se jih bo na milijone in na milijarde, približno podobnih; oči bodo imeli, nos, usta, glavo in misli v glavi, a nikdar več se ne prikaže ta, ki leži tam-le na postelji.

Nekaj let je živel, jedel, se smejal, ljubil, upal, kakor vsi drugi. In sedaj je zanj konec, konec za vedno. Življenje! Nekaj dni, in potem nič več! Rodi se, rasteš, uživaš srečo, pričakuješ, potem umreš. Zbogom! Mož ali ženska, nikdar več ne prideš na svet! In vendar nosi vsakdo v sebi mrzlično in nutešno koprnenje po večnosti, vsakdo je nekako vesoljstvo v vesoljstvu, in vsak izgine kmanu popolnoma v plodilo novim kalem. Rastline, živali, ljudje, zvezde, svetovi—vse vznike v življenju, potem umre, da se preosnovi. In nikdar se ne vrne nobeno bitje, bodisi žuželka, človek ali planet!

Nejasna groza, brezmejna, uničujoča, je legla Duroyu na dušo, groza pred tem brezkončnim neogibnim ničem, ki gonobi nenehoma vse stvore, tako minljive in tako bedne. Že je klonil čelo pod njegovo grožnjo. Misil je na mušice, ki žive nekaj ur, na živali, ki žive nekaj dni, na ljudi, ki žive nekaj let, na svetove, ki žive nekaj stoletij. Kje torej razlika med temi in onimi? Nekaj zarij več, to je vse.

Obrnil je oči, da ne bi gledal več mrtvega trupla.

Gospa Forestier je povešala glavo, kakor da premišlja tudi ona žalostne reči. Plavi lasje so se ji tako lepo vili okrog otočnega obrazja, da je obšlo mladega moža sladko čustvo, kakor da se ga je dotaknila nada. Čemu se udajati brezup, ko ima še toliko let pred seboj?

In zagledal se je vanjo. Ona ga ni videla, vtopljeni v svoje premišljevanje. Dejal je sam pri sebi: "In vendar je edina dobrina v življenju—ljubezen! Držati ljubljeno žensko v načoru! To je zadnja meja človeške blagovnosti."

Kakšno srečo, je imel ta mrlič, da se je nameril na to ra-

zumno in krasno družico! Kako sta se seznanila? Kako se je ona obogega fanta? In kako, da je nazadnje iz njegove vendarje nekaj napravila?

Potem je pomisil na vse skrivnosti v ljudeh. Spomnil se je, kaj so si šeptali o grofu de Vaudrec, ki ji je baje dal doto in jo omogočil.

Kaj kani storiti sedaj? Koga bo vzela? Poslanca, kakor je menila gospa de Marelle, ali pustolovca, ki si hoče skovati bodočnosti, kakoge Forestierja boljše vrste? Ima li kake namevine in načrte? A zakaj se briga on za to, kaj bo ona storila? Tako se je vprašal in je zapazil, da izvira njegov nepokoj iz ene tistih nedolocnih, tajnih misli, ki si jih človek samemu sebi prikriva, in ki jim pride na sled samo, kadar rije prav globoko po svoji duši.

Res, zakaj je ne bi poskusil sam pridobiti? Kako močan bi bil z njo, kako silen! Kako hitro bi napredoval, kako daleč bi prišel, in kako varno bi holdil!

In zakaj naj se mu ne bi posrečilo? Vedel je dobro, da ji je všeč, in da čuti zanj več nego navadno simpatijo, tiste vrste nagnjenje, ki se porodi med dve morodini naturama, in izhaja iz medsebojne privlačnosti pa tudi iz nemej zavesti neke sokrivde. Vedela je, da je prebitan, odločen in žival; lahko mu je zaupala.

Ali ga ni prosila, da naj pride v teh težkih okolnostih? In zakaj ga je poklicala? Ali ne bi smel videti v tem neke vrste izbor, priznanje in miglaj? Ako se je spomnila njega ravno v trenotkih, ko je imela postati vdova, je nemara mislila s tem na tistega, ki naj postane njen novi drug in zaveznik.

In nestrnost ga je prijela, da bi to vedel, da bi jo prašal, da bi spoznal njene namere. Potrjšnjem bo moral oditi, ker pač ne more stanovati sam z mlačo ženo v tej hiši. Torej se je treba podvizi, treba je še pred odhodom v Pariz spremto in obzorno zarezti njene naklape.

A to truplo ga je motilo, to otrplje truplo, stegnjeno pred njima, ki ga je čutil on med njima. Sploh pa se mu je zdelo že nekaj časa, kakor da se razširja po zraku v zaprti sobi sumljiv duh, zaduh po trohnoti, ki prihaja iz teh razpadajočih prs, prvi dih gnilobe, ki ga puhejo ubogi mrliči z odra svojim sorodnikom, bedečim poleg njih, strahoviti dih, s katerim bodo kmalu napolnili vltino svoje krste.

Zamrmral je:

"Gotovo ste zelo trudni?"

Odgovorila je:

"Ze, a še bolj sem potrta."

Začudila sta se svojem gla-

ENAKOPRavnost

su, ki je čudno zvenel v tem otočnem prostoru. In nenadoma sta se ozrla mrljči v obraz, kar kor bi pričakovala, da se bo zganil, kakor se je par ur prej, ker ju je slišal govoriti.

Duroy je povzel: "O, to je težak udarec za vas, in tako polna prememba v vašem življenju, resničen prevrat za vaše srce in vse vaše razmere."

Globoko je vzdihnila, ne da bi odgovorila.

Nadaljeval je:

"Hudo je pač mladi ženi, biti sam, kakor boste vi sedaj."

Potem je utihnil. Ona ni dejala ničesar. On je zajeljal: "Za vse slučaje pa veste, kako zavezova sva sklenila. Razpolagajte z menom, kakor vam je draga. Na uslužno sem vam."

Prožila mu je roko in ga je pogledala z enim tistih melanholičnih in sladkih pogledov, ki nas do mozga pretreslo:

"Hvala vam, tako ste dobri, tako vrlji. Če bi se upala, in če bi premogla kaj za vas, bi vam tudi jaz rekla: Zanesite se namenite!"

Prijel jo je bil za roko, in jo je pridržal v svoji; stiskal jo je in vroča želja ga je obšla, da bi jo poljubil. Nazadnje se je osmelil, približal jo je počasi k svojim ustom, in dolgo je držal mehko, malo toplo, vročično in duhetečo kožo na svoje ustnice.

Potem pa, ko je začutil, da bo prijateljska ljubezni predolg trajala, je to drobno roko spremto izpustil. Mlada žena jo je polagona potegnila na svoje koleno in je resno spregovorila:

"Da, močno sama bom, a skušala bom ostati pogumna."

Ni vedel, kako bi ji dopovedal, da bi bil srečen, presrečen, če bi jo dobil on za ženo.

Seveda je ni utegnil tega sedaj reči, na tem mestu, vprivoč tega mrliča; vendar bi lahko našel katero tistih dvoumih, primernih in spretno zloženih fraz, ki skrivajo za besedami drugi posmen in izrazijo vse, kar hoče, s preudarjenim miglajem od strani.

A to truplo ga je motilo, to otrplje truplo, stegnjeno pred njima, ki ga je čutil on med njima. Sploh pa se mu je zdelo že nekaj časa, kakor da se razširja po zraku v zaprti sobi sumljiv duh, zaduh po trohnoti, ki prihaja iz teh razpadajočih prs, prvi dih gnilobe, ki ga puhejo ubogi mrliči z odra svojim sorodnikom, bedečim poleg njih, strahoviti dih, s katerim bodo kmalu napolnili vltino svoje krste.

Zamrmral je:

"Gotovo ste zelo trudni?"

Odgovorila je:

"Ze, a še bolj sem potrta."

Začudila sta se svojem gla-

Duroy je prašal:

"Ali smem okno malo odpreti? Zdi se mi, da je zrak po kvarejan."

Odgovorila je:

"Le, le. Tudi jaz sem že zapazila."

Stopil je k oknu in ga je odprl. Vsa vonjiva svežost nočnega zraka je zaplašila v sobo, da sta nemirno zaplavljala plameni sveč, prižgani poleg postelje. Luna je lila kakor prejšnji večer svojo svetlabo, mirno luč po zidovju belih vil in po širini, blesteči mojski gladini. Duroy je dihal z napetimi pljuči, burno so ga navdale nadre, bilo mu je, kakor bi ga dvigalo drhteče pričakovanje bližajoče se sreče.

Okrenil se je. — "Pridite no, in navzite se malo hladu," je rekel, "čudovita noč je."

Mirno je prišla in se je nalonila poleg njega.

Potem je potihom zamrmral:

"Poslušajte me, in razumite prav, kar hočem povedati. Predvsem se nikarte ne hudujte, da vam govorim o takih stvari v takem trenotku, a pojavljaju se poslovim od vas, in ko se vratevi v Pariz, bi bilo nemara že prepozno ... Jaz sem navaden siromak brez denarja, svoje stališče si moram še le utrditi, to veste sami. Krepko voljo imam, in, kakor mislim, tu di nekoliko razuma, in na poti sem, na pravi poti. S človekom, ki se je do česa priboril, veste, pri čem ste; pri začetniku pa se nikoli ne ve, kako kane. A bodisi tako ali tako. Sicer pa sem vam rekel nekoč pri vas, da bi bil moj najslajši sen, očeniti se s tako žensko, kakoršni ste vi. In danes vam ponavljamo to svojo željo. Nikar mi ne odgovorite. Dovolite, da nadalju-

jem. Nikakor se ne obračam s pršanjem na vas. Ne kraj ne čas ni po tem. Samo do tega mi je, da bi vedeli, da me lahko osreči z eno samo besedo,

da lahko dobite v meni bratovskega prijatelja, ali, ako vas je volja, tudi mož, zakaj moje srce je vaše in ves stojim za vas.

Nočem, da bi mi odgovorili sedaj; tudi tudi nočem, da bi tukaj še nadaljejo v tem govorila. V Parizu, ko se zop

PET LET POZNEJE

LOJZE JERANČIČ

(Iz dnevnika odpuščenega kaznjenca)

(Nadaljevanje)

Kot prva priča je bila zaslišana Fanči II. Povedala je, kar je vedela o zadnjem večeru. Nato so klicali vse že navedene priče. Naša služkinja je moralu poročati o stanju čevljev, ki sem jih imel na nogah med 31. marcem in 1. aprilom. Rekla je, da niso bili baš blatni, a tudi takri ne, kakor da bi jih bil že kdo pred njo očistil. Vajenka iz domača trgovine je povedala, kaj sem jih bil naročil dne 1. aprila, zjutraj glede škatle sladkorčkov za Petkovškovo. Originalna je bila zaprisega in pričevanje dveh vojakov-muslimanov, ki sta bila tišo n oč na straži pred vhodi v artillerijsko vojašnico in sta baje čula smrtni krik napadene blagajničarke.

Ko je bil potem še enkrat zaslišan "mali svedok", me je vprašal predsednik, kaj pravim k njegovi izjavi.

"Priča se zanesljivo moti," sem mirno odvrnil. "Utegnil me je videti v družbi Petkovškove, a na mestu, ki ga navaja, nikakor ne!"

Pozvali so "najboljšega prijatelja". Prisegel je in nato dejal, da nisem bil izgovoril tistih besed, ki jih vsebuje njejova izjava, podana na policiji.

Končno so prišli na vrsto Fanikini sorodniki, ki so izjavili, da jim je bilo znano najino razmerje. Zanimivo je bilo, kar je pravila neka sostanovalka rajne:

"Zadnjega marca popoldne, ko se je Fanči odpravljala z doma, je gledala Jerančičevu sliko in jo poljubljala. Potem jo je pokala meni. Spremljam sem Faniko do večnega praga, a v roku mi ni hotela seči. Odšla je brez običajnega slovesa."

"Gospe s punčko" popoldne ni bilo, dasi ji je bil predsednik naročil, da mora priti z dekletem. Poslali so slugo trikrat na dom, a je bilo vselej zaprto. Nazadnje se je vrnil s poročilom, da je priča nekam odpotovala.

Sledilo je čitanje zasiševalnih zapisnikov in pismenih izjav nenevnočnih prič. V zabavno učinkujocem slogu je bilo sezavljeno poročilo čuvajev poštijskih zaporov, ki sta ob neki priliki želela prepričati predstojnike o svojih stilističnih zmožnostih. Poročilo je pričenjajo z značilnimi besedami: "Arestant Jerančič . . ." Policiasta sta obveščala načelnika kriminalne policije o mojem vedenju v zaporu.

O samokresu, ki je ležal poleg obleke, je policija poročala, da je last nekega vojaka, ki ga je kupil pri starinarju ravno dne 31. marca. Izkazalo se je, da je bil mož usodno noč v vojašnici in ni porabil še nobenega od kupljenih nabojev.

Med presledki je prihajjal zagonovnik k meni, da sva se posvetovala še o tem in onem. Rekel je, da nikakor ne smem sprejeti kazni, če bom obsojen, ampak prepustiti njemu, da si pridrži zakonito dovoljeni rok za premišljanje.

Ob pol osmih zvečer je prošil starešina porotnika za daljšo prekinitev obravnave,

mi je planil nasproti, da mi je postal skoro slab. Sedet sem na zatočno klop in poslušam nadaljnje izjave odsotnih prič, ki jih je čital isti sodnik kot prej.

Nenadoma so se odprla stranska vrata in v dvorano je stopil gospod z dvema kaznjencema, ki sta nosila dolgo lešto. Prislonila sta jo k oknu in eden je lezel gori ter odprt. Odrobavajoče je zašumelo po dvorani. Skozi okna se je začel valiti osvežujoč, prijetnohladen zrak. Zazdela se mi je, da so še luči na električnem lestencu nad menoj začarale bolj veselo in svetlejše.

Motril sem zdaj predsednika v velikem, lepem naslanjaču, zdaj državnega pravnika, ki si je neprestano popravljal nanosnik ter od časa do časa s kratkim svinčnikom nekaj beležil. V gumbici mu je žarel bohotno razvretet nagelj.

Z zanimanjem sem poslušal sodnika, ki je čital, kakšne primere navajajo priče za strel, ki so ga čule. Prebivalcem kolibe se je zdelo, kot da je nekdo vrpel kamen na streho. Krika nista čula nobenega. Drugi zopet pravi, da je bilo čuti, kot da je nekdo preklal poleno. Nekdo je mislil, da se je v bližini podrla skladovnica drv. Tretji je menil, da skačejo miši po podstrešju in da so kaj preobrnile itd.

Le "mali svedok" je popolnoma razločno čul strel ter je takoj vedel, da je nekdo ustrelil iz same mokresa.

Ko je bilo dokazovanja konec, se je dvignil državni pravnik in z grmečim glasom povzel besedilo. Govoril je približno tako:

"Gospodje porotniki! Vse te množice ljudstva, ki so danes napolnile porotno dvorano do zadnjega kotička in one, ki oblegajo v tej uri vhode sodišča, so jasen dokaz, kako živo je zainteresiran pravni čut javnosti na tem, ali je Jerančič morilce mlade Fanike Petkovškove, ali ne. In prav to ljudstvo je pred pol leta spremilo to ubogo v razmesnarjeni žrtve na njeni zadnji poti. Da vam bo, gospodje porotniki, lažje presoditi ta vnebovijoči zločin in izreči sodbo, si oglejmo najvažnejše posameznosti krvave drama na Vodovodni cesti.

Še ne dvajsetletni mladenič Alojzij Jerančič, se je seznanil z neizkušeno deklito in se polaštil njenega srca. Zaupala je njegovim črnim očem, ker ni slutila, kakšne misli se predejo za temi očmi. Tisto uro, ko je Jerančič začutil, da mu je lepa Fanika naklonjena, je bil njegov pustolovski načrt gotov in začel se je preračunano pripravljati, kako bi ga izvedel. Začel je z vlogo galantnega kavalirja, ki pošilja svoji oboževanki rože. Pošilja ji pisma, polna sladko zvenečih fraz, ki jim žal, ženska nerazsodnost in načrta zaupljivost tolkokrat na-

Ko je bilo "ozračje čisto" sva s spremjevalcem prodirala dalej. Prišedških kabinetov, me ni zapri, ampak dovolil, da sem sedel zraven njega na klop.

"Vse me boli od samega sedenja," je pričel zdihovati. "Pa še me zanima ne vsa stvar povrhu! Saj to ni niti posebenega, če se imata dva rada in pride potem med njima kaj narobe. Ljubezen je bila, ljubezen še bo, ko tebe in mene na svetu ne bo," je modroval in privzdigoval zdaj eno, zdaj drugo ramo, kar je zelo smešno učinkovalo.

"Veste," je nadaljeval, "mene zanimajo take obravnave, kjer gre za kako večjo tativino. Tata zelo rad poslušam, ko pripoveduje, kako je kaj ukral in potem skril. Oj, to vam je bilo včasih zabave in smeħa!" In povedal je zgodbico o poštenjakoviču, ki je nasamaril kmeta za konja in voz . . .

Naposled so me pozvali v dvorano. Pokvarjen, dušljiv zrak

ENAKOPRAVNOST

Mike's Life Saved

The dollars and dimes contributed to the March of Dimes, January 14-31, will help to save others as they did two-year-old Michael Sullivan at St. Louis hospital, operated for infantile paralysis cases.

plovom v knjižici št. 3 so veljavne do preklica.

Gasolin

Znamka A-14 je veljavna za štiri galone gasolina do 21. marca. Znamke B-5, B-6, C-5 in C-6 so veljavne vsaka za pet galonov gasolina za nedoločen čas. Na licu kupona je treba takoj napisati ime države in licenčno številko. Pri prošnji za dodatno količino gasolina je treba navesti rekord prevoženih milij.

Tajerji

Inspekcija tajerjev ni zahtevala razen pri zaprositvi za nove tajerje. Na vozilih za komercialne svrhe je obvezna inspekcija tajerjev vsakih šest mesecev ali ko se prevozi 5,000 milij, katero je pač prvo.

Kurilno olje

Znamke zadnje sezone št. 4 in 5 ter nove sezone št. 1, 2, in 3 so sedaj veljavne, vsaka za 10 gallonov.

Sladkor

Procesirana jedila

Modre znamke X-5, Y-5, Z-5 in A-2 do G-2 so veljavne, vsaka za 10 pointov za nedoločen čas. Uničite neveljavne modre znamke A-8 do P-5 takoj.

Modre znamke X-5, Y-5, Z-5 in A-2 do G-2 so veljavne, vsaka za 10 pointov za nedoločen čas. Uničite neveljavne modre znamke A-8 do P-5 takoj.

Modre znamke X-5, Y-5, Z-5 in A-2 do G-2 so veljavne, vsaka za 10 pointov za nedoločen čas. Uničite neveljavne modre znamke A-8 do P-5 takoj.

Modre znamke X-5, Y-5, Z-5 in A-2 do G-2 so veljavne, vsaka za 10 pointov za nedoločen čas. Uničite neveljavne modre znamke A-8 do P-5 takoj.

Modre znamke X-5, Y-5, Z-5 in A-2 do G-2 so veljavne, vsaka za 10 pointov za nedoločen čas. Uničite neveljavne modre znamke A-8 do P-5 takoj.

Modre znamke X-5, Y-5, Z-5 in A-2 do G-2 so veljavne, vsaka za 10 pointov za nedoločen čas. Uničite neveljavne modre znamke A-8 do P-5 takoj.

Modre znamke X-5, Y-5, Z-5 in A-2 do G-2 so veljavne, vsaka za 10 pointov za nedoločen čas. Uničite neveljavne modre znamke A-8 do P-5 takoj.

Modre znamke X-5, Y-5, Z-5 in A-2 do G-2 so veljavne, vsaka za 10 pointov za nedoločen čas. Uničite neveljavne modre znamke A-8 do P-5 takoj.

Modre znamke X-5, Y-5, Z-5 in A-2 do G-2 so veljavne, vsaka za 10 pointov za nedoločen čas. Uničite neveljavne modre znamke A-8 do P-5 takoj.

Modre znamke X-5, Y-5, Z-5 in A-2 do G-2 so veljavne, vsaka za 10 pointov za nedoločen čas. Uničite neveljavne modre znamke A-8 do P-5 takoj.

Modre znamke X-5, Y-5, Z-5 in A-2 do G-2 so veljavne, vsaka za 10 pointov za nedoločen čas. Uničite neveljavne modre znamke A-8 do P-5 takoj.

Modre znamke X-5, Y-5, Z-5 in A-2 do G-2 so veljavne, vsaka za 10 pointov za nedoločen čas. Uničite neveljavne modre znamke A-8 do P-5 takoj.

Modre znamke X-5, Y-5, Z-5 in A-2 do G-2 so veljavne, vsaka za 10 pointov za nedoločen čas. Uničite neveljavne modre znamke A-8 do P-5 takoj.

Modre znamke X-5, Y-5, Z-5 in A-2 do G-2 so veljavne, vsaka za 10 pointov za nedoločen čas. Uničite neveljavne modre znamke A-8 do P-5 takoj.

Modre znamke X-5, Y-5, Z-5 in A-2 do G-2 so veljavne, vsaka za 10 pointov za nedoločen čas. Uničite neveljavne modre znamke A-8 do P-5 takoj.

Modre znamke X-5, Y-5, Z-5 in A-2 do G-2 so veljavne, vsaka za 10 pointov za nedoločen čas. Uničite neveljavne modre znamke A-8 do P-5 takoj.

Modre znamke X-5, Y-5, Z-5 in A-2 do G-2 so veljavne, vsaka za 10 pointov za nedoločen čas. Uničite neveljavne modre znamke A-8 do P-5 takoj.

Modre znamke X-5, Y-5, Z-5 in A-2 do G-2 so veljavne, vsaka za 10 pointov za nedoločen čas. Uničite neveljavne modre znamke A-8 do P-5 takoj.

Modre znamke X-5, Y-5, Z-5 in A-2 do G-2 so veljavne, vsaka za 10 pointov za nedoločen čas. Uničite neveljavne modre znamke A-8 do P-5 takoj.

Modre znamke X-5, Y-5, Z-5 in A-2 do G-2 so veljavne, vsaka za 10 pointov za nedoločen čas. Uničite neveljavne modre znamke A-8 do P-5 takoj.

Modre znamke X-5, Y-5, Z-5 in A-2 do G-2 so veljavne, vsaka za 10 pointov za nedoločen čas. Uničite neveljavne modre znamke A-8 do P-5 takoj.

Modre znamke X-5, Y-5, Z-5 in A-2 do G-2 so veljavne, vsaka za 10 pointov za nedoločen čas. Uničite neveljavne modre znamke A-8 do P-5 takoj.

Modre znamke X-5, Y-5, Z-5 in A-2 do G-2 so veljavne, vsaka za 10 pointov za nedoločen čas. Uničite neveljavne modre znamke A-8 do P-5 takoj.

Modre znamke X-5, Y-5, Z-5 in A-2 do G-2 so veljavne, vsaka za 10 pointov za nedoločen čas. Uničite neveljavne modre znamke A-8 do P-5 takoj.

Modre znamke X-5, Y-5, Z-5 in A-2 do G-2 so veljavne, vsaka za 10 pointov za nedoločen čas. Uničite neveljavne modre znamke A-8 do P-5 takoj.

Modre znamke X-5, Y-5, Z-5 in A-2 do G-2 so veljavne, vsaka za 10 pointov za nedoločen čas. Uničite neveljavne modre znamke A-8 do P-5 takoj.

Modre znamke X-5, Y-5, Z-5 in A-2 do G-2 so veljavne, vsaka za 10 pointov za nedoločen čas. Uničite neveljavne modre znamke A-8 do P-5 takoj.

Modre znamke X-5, Y-5, Z-5 in A-2 do G-2 so veljavne, vsaka za 10 pointov za nedoločen čas. Uničite neveljavne modre znamke A-8 do P-5 takoj.

Modre znamke X-5, Y-5, Z-5 in A-2 do G-2 so veljavne, vsaka za 10 pointov za nedoločen čas. Uničite neveljavne modre znamke A-8 do P-5 takoj.

Modre znamke X-5, Y-5, Z-5 in A-2 do G-2 so veljavne, vsaka za 10 pointov za nedoločen čas. Uničite neveljavne modre znamke A-8 do P-5 takoj.

Modre znamke X-5, Y-5, Z-5 in A-2 do G-2 so veljavne, vsaka za 10 pointov za nedoločen čas. Uničite neveljavne modre znamke A-8 do P-5 takoj.

Modre znamke X-5, Y-5, Z-5 in A-2 do G-2 so veljavne, vsaka za 10 pointov za nedoločen čas. Uničite neveljavne modre znamke A-8 do P-5 takoj.

Modre znamke X-5, Y-5, Z-5 in A-2 do G-2 so veljavne, vsaka za 10 pointov za nedoločen čas. Uničite neveljavne modre znamke A-8 do P-5 takoj.

Modre znamke X-5, Y-5, Z-5 in A-2 do G-2 so veljavne, vsaka za 10 pointov za nedoločen čas. Uničite neveljavne modre znamke A-8 do P-5 takoj.

Modre znamke X-5, Y-5, Z